Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

1. března 2016*

„Kasační opravný prostředek — Omezující opatření přijatá vůči Íránské islámské republice — Seznam osob a subjektů, na které se vztahuje zmrazení finančních prostředků a hospodářských zdrojů — Prováděcí nařízení (EU) č. 945/2012 — Právní základ — Kritérium vycházející z materiální, logistické nebo finanční podpory poskytované íránské vládě“

Ve věci C-440/14 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 23. září 2014,

National Iranian Oil Company, se sídlem v Teheránu (Irán), zastoupená J.-M. Thouveninem, avocat,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

další účastnice řízení:

Rada Evropské unie, zastoupená M. Bishopem a V. Piessevauxem, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

Evropská komise, zastoupená A. Aresuem, D. Gauci a L. Gussettim, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

vedlejší účastnice v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, A. Tizzano, místopředseda, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, D. Šváby, F. Biltgen a C. Lycourgos, předsedové senátů, A. Rosas (zpravodaj), E. Juhász, J. Malenovský, M. Safjan, M. Berger a S. Rodin, soudci,

generální advokát: P. Cruz Villalón,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 28. dubna 2015,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 3. září 2015,

vydává tento

* Jednací jazyk: francouzština.

Rozsudek

1 Společnost National Iranian Oil Company (dále jen „NIOC“) se svým kasačním opravným prostředkem domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 16. července 2014, National Iranian Oil Company v. Rada (T-578/12, EU:T:2014:678, dále jen „napadený rozsudek“), kterým byla zamítnuta její žaloba směřující jednak ke zrušení rozhodnutí Rady 2012/635/SZBP ze dne 15. října 2012, kterým se mění rozhodnutí 2010/413/SZBP o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. L 282, s. 58, dále jen „sporné rozhodnutí“), a jednak prováděcího nařízení Rady (EU) č. 945/2012 ze dne 15. října 2012, kterým se provádí nařízení (EU) č. 267/2012 o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. L 282, s. 16, dále jen „sporné nařízení“), v rozsahu, v němž se jí tyto akty týkají.

Skutečnosti předcházející sporu

2 Skutečnosti předcházející sporu Tribunál připomněl v napadeném rozsudku takto:

„3 Dne 9. června 2010 přijala Rada bezpečnosti OSN (dále jen ‚Rada bezpečnosti‘) rezoluci č. 1929 (2010) (dále jen ‚rezoluce 1929‘), která rozšířila působnost omezujících opatření uložených rezolucemi Rady bezpečnosti č. 1737 (2006), 1747 (2007) a 1803 (2008) a která zavedla další omezující opatření vůči Íránské islámské republice.

4 Dne 17. června 2010 zdůraznila Evropská rada, že je stále znepokojenější íránským jaderným programem a uvítala přijetí rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1929. Evropská rada připomněla své prohlášení ze dne 11. prosince 2009 a vyzvala Radu Evropské unie, aby přijala opatření k provedení opatření uvedených v rezoluci č. 1929 a doprovodná opatření s cílem napomoci prostřednictvím jednání k vyřešení všech existujících znepokojujících otázek týkajících se vývoje citlivých technologií Íránskou islámskou republikou na podporu jejího jaderného a raketového programu. Tato opatření by se měla zaměřit na oblast obchodu, finanční sektor, odvětví dopravy, klíčová odvětví ropného a plynárenského průmyslu a určení dalších osob, zejména příslušníků islámských revolučních gard.

5 Dne 26. července 2010 přijala Rada rozhodnutí 2010/413/SZBP o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení společného postoje 2007/140/SZBP (Úř. věst. L 195, s. 39), jehož příloha II obsahuje seznam osob a subjektů – odlišných od osob a subjektů určených Radou bezpečnosti nebo Výborem pro sankce, zřízeným rezolucí 1737 (2006), uvedených v příloze I – jejichž finanční prostředky se zmrazují. Jeho bod 22 odůvodnění odkazuje na rezoluci 1929 a uvádí, že tato rezoluce poukazuje na možnou souvislost mezi příjmy Íránu plynoucími z jeho energetického odvětví a financováním íránských jaderných činností představujících riziko šíření jaderných zbraní.

6 Dne 23. ledna 2012 přijala Rady rozhodnutí 2012/35/SZBP, kterým se mění rozhodnutí 2010/413/SZBP (Ú. věst. L 19, s. 22). Podle bodu 13 tohoto rozhodnutí se omezení týkající se vstupu a zmrazení finančních prostředků a hospodářských zdrojů mají vztahovat i na další osoby a subjekty poskytující íránské vládě podporu, která jí umožňuje provádět jaderné činnosti potenciálně ohrožující nešíření jaderných zbraní nebo vedoucí k vývoji jejich nosičů, především na osoby a subjekty poskytující íránské vládě finanční, logistickou či materiální pomoc.

7 Článek 1 odst. 7 písm. a) bod ii) rozhodnutí 2012/35 doplnil do čl. 20 odst. 1 rozhodnutí 2010/413, který upravuje zmrazení finančních prostředků dále uvedených osob a subjektů, následující bod:

‚c) jin[é] osob[y] a subjekty, které nejsou uvedeny v příloze I a které poskytují podporu íránské vládě, a osob[y] a subjekty, které jsou s nimi spojeny, jak jsou uvedeny v příloze II.‘

8 V návaznosti na to přijala Rada dne 23. března 2012 na základě ustanovení Smlouvy o FEU nařízení (EU) č. 267/2012 o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení nařízení (EU) č. 961/2010 (Úř. věst. L 88, s. 1). K provedení čl. 1 odst. 7 písm. a) bodu ii) rozhodnutí 2012/35 čl. 23 odst. 2 tohoto nařízení stanoví zmrazení finančních prostředků osob, subjektů a orgánů uvedených v příloze IX, které byly uznány jako:

‚d) další osoby, subjekty nebo orgány, které poskytují íránské vládě podporu, například finanční, logistickou či materiální pomoc, nebo osoby a subjekty, které jsou s nimi spojeny.‘

9 Dne 15. prosince 2012 přijala Rada [sporné] rozhodnutí. Podle bodu 16 odůvodnění uvedeného rozhodnutí měly být na seznam osob a subjektů, na něž se vztahují omezující opatření, obsažený v příloze II rozhodnutí 2010/413 zařazeny další osoby a subjekty, zejména íránským státem vlastněné subjekty působící v odvětví ropy a plynu, neboť tyto subjekty představují významný zdroj příjmů íránské vlády.

10 Článek 1 odst. 8 písm. a) [sporného] rozhodnutí pozměnil čl. 20 odst. 1 písm. c) rozhodnutí 2010/413, který nyní stanoví, že omezující opatření se vztahují na:

‚c) jin[é] osob[y] a subjekty, které nejsou uvedeny v příloze I a které poskytují podporu íránské vládě, a osob[y] a subjekty, které jsou vlastněny nebo ovládány, jak jsou uvedeny v příloze II.‘

11 Prostřednictvím článku 2 [sporného] rozhodnutí bylo jméno žalobkyně zapsáno do tabulky přílohy II rozhodnutí 2010/413 obsahující seznam nazvaný ‚Osoby a subjekty zapojené do činností souvisejících s jadernými nebo balistickými raketami a osoby a subjekty poskytující podporu íránské vládě‘.

12 Rada tak téhož dne přijala [sporné] nařízení. Článkem 1 [sporného] nařízení bylo jméno žalobkyně zapsáno do tabulky přílohy IX obsahující seznam nazvaný „Osoby a subjekty zapojené do činností souvisejících s jadernými nebo balistickými raketami a osoby a subjekty poskytující podporu íránské vládě“.

13 Jméno žalobkyně bylo na dotčený seznam zapsáno [sporným] rozhodnutím a [sporným] nařízením z následujících důvodů:

‚Státem vlastněný a provozovaný subjekt, který poskytuje finanční zdroje vládě Íránu. Ředitelem správní rady […] NIOC je ministr ropného průmyslu a generálním ředitelem […] NIOC je náměstek ministra ropného průmyslu.‘ “

3 K těmto skutečnostem předcházejícím sporu, jež popsal Tribunál, je dále třeba uvést články45 a 46 nařízení č. 267/2012, které znějí:

„*Článek 45*

Komise:

a) pozmění přílohu II na základě rozhodnutí Rady bezpečnosti […] nebo Výboru pro sankce nebo na základě informací poskytnutých členskými státy;

b) pozmění přílohy III, IV, V, VI, VII a X na základě informací poskytnutých členskými státy.

Článek 46

1. Pokud Rada bezpečnosti nebo Výbor pro sankce zařadí fyzickou nebo právnickou osobu, subjekt či orgán na seznam, Rada zařadí tuto fyzickou nebo právnickou osobu, subjekt či orgán do přílohy VIII.

2. Pokud Rada rozhodne o tom, že se na fyzickou nebo právnickou osobu, subjekt či orgán mají vztahovat opatření uvedená v čl. 23 odst. 2 a 3, změní odpovídajícím způsobem přílohu IX.

3. Rada sdělí své rozhodnutí fyzické nebo právnické osobě, subjektu či orgánu uvedeným v odstavcích 1 nebo 2, včetně důvodů jejich zařazení na seznam, buď přímo, je-li známa jejich adresa, nebo zveřejněním oznámení, čímž těmto fyzickým nebo právnickým osobám, subjektům či orgánům umožní předložit připomínky.

4. Jsou-li předloženy připomínky nebo nové podstatné důkazy, Rada své rozhodnutí přezkoumá a dotčenou fyzickou nebo právnickou osobu, subjekt či orgán o této skutečnosti informuje.

5. Pokud Organizace spojených národů rozhodne vyjmout fyzickou nebo právnickou osobu, subjekt nebo orgán ze seznamu nebo pozměnit identifikační údaje o fyzické nebo právnické osobě, subjektu nebo orgánu uvedených na seznamu, změní Rada odpovídajícím způsobem přílohu VIII.

6. Seznam uvedený v příloze IX se pravidelně a alespoň jednou za 12 měsíců přezkoumává.“

4 Přílohy II až VII nařízení č. 267/2012 obsahují seznamy zboží, technologií, zařízení nebo kovů, na které se vztahují ustanovení tohoto nařízení. Příloha X tohoto nařízení obsahuje odkazy na internetové stránky obsahující informace týkající se příslušných orgánů uvedených v různých ustanoveních uvedeného nařízení, jakož i adresu Komise pro oznamování.

5 Příloha VIII nařízení č. 267/2012 obsahuje seznam osob a subjektů podle čl. 23 odst. 1 uvedeného nařízení, zatímco jeho příloha XI obsahuje seznam a osob a subjektů podle čl. 23 odst. 1 uvedeného nařízení.

6 Společnost NIOC dne 27. prosince 2012 podala žalobu směřující ke zrušení jak sporného rozhodnutí, tak sporného nařízení.

Napadený rozsudek

7 Na podporu své žaloby se společnost NIOC dovolávala šesti žalobních důvodů. První žalobní důvod vycházel z porušení článku 296 SFEU v tom, že sporné nařízení neuvedlo právní základ, na kterém bylo přijato. Druhý žalobní důvod vycházel z nedostatku správného právního základu sporného nařízení. Třetí žalobní důvod vycházel z protiprávnosti čl. 23 odst. 2 písm. d) nařízení č. 267/2012, jakož i čl. 20 odst. 2 písm. c) rozhodnutí 2010/413, ve znění sporného rozhodnutí. Čtvrtý žalobní důvod vycházel z existence právního a skutkového omylu a nesprávného posouzení. Pátý žalobní důvod vycházel z porušení povinnosti uvést odůvodnění, porušení práva na obhajobu a práva na účinnou soudní ochranu. Šestý žalobní důvod vycházel z porušení zásady proporcionality a práva vlastnit majetek.

8 Tribunál všechny tyto žalobní důvody zamítl, a tudíž zamítl žalobu v plném rozsahu.

Návrhová žádání účastníků řízení

9 Společnost NIOC navrhuje, aby Soudní dvůr:

— napadený rozsudek zrušil,

— vyhověl návrhovým žádáním, která přednesla před Tribunálem, a

— uložil Radě náhradu nákladů řízení vynaložených v obou stupních řízení.

10 Rada navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zamítl žalobu jako neopodstatněnou v plném rozsahu;

— uložil společnosti NIOC náhradu nákladů řízení.

11 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zamítl kasační opravný prostředek a

— uložil společnosti NIOC náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

12 Společnost NIOC předkládá na podporu svého kasačního opravného prostředku šest důvodů.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z porušení povinnosti odůvodnit sporné nařízení

Argumentace účastníků řízení

13 Společnost NIOC v rámci svého prvního důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když nevyhověl žalobnímu důvodu vycházejícímu z nedostatku odůvodnění sporného nařízení kvůli neuvedení údaje o jeho právním základu. V tomto ohledu zpochybňuje článek 43 napadeného rozsudku, ve kterém Tribunál rozhodl, že „[j]elikož čl. 46 odst. 2 nařízení č. 267/2012 výslovně Radě přiznává pravomoc k provedení čl. 23 odst. 2 a 3 téhož nařízení, zmocňovací ustanovení [sporného] nařízení tudíž jasně uvádějí právní základ opravňující Radu k přijetí takových omezujících opatření vůči osobě nebo subjektu, jako jsou opatření přijatá vůči žalobkyni“.

14 Společnost NIOC tvrdí, přičemž odkazuje na bod 39 rozsudku Komise v. Rada (C-370/07, EU:C:209:590), že podle ustálené judikatury se závazná povaha jakéhokoliv unijního aktu, který směřuje k založení právních účinků, odvozuje z ustanovení unijního práva, které musí být výslovně uvedeno jako právní základ a které stanoví právní formu aktu. Formulace „[p]okud Rada rozhodne“ a „změní“ uvedené v čl. 46 odst. 2 nařízení č. 267/2012, žádným způsobem neuvádějí právní formu aktu, který má být přijat, takže toto ustanovení nemůže tvořit právní základ aktu, kterým se mění příloha IX tohoto nařízení, která obsahuje seznam fyzických nebo právnických osob, subjektů či orgánů, na které se vztahují čl. 23 odst. 2 a 3 uvedeného nařízení.

15 Rada argumentaci společnosti NIOC zpochybňuje.

Závěry Soudního dvora

16 Společnost NIOC v rámci svého prvního důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí, že se Tribunál, když zamítl žalobní důvod vycházející z neexistence odůvodnění sporného nařízení, dopustil nesprávného právního posouzení tím, že v bodě 43 napadeného rozsudku rozhodl, že zmocňovací ustanovení, na kterém bylo nařízení přijato, jasně uvádí právní základ, na kterém bylo nařízení přijato, třebaže ustanovení uvedené jako ustanovení tvořící tento právní základ, neuvádí právní formu aktu, který má být přijat.

17 V tomto ohledu je třeba úvodem zdůraznit, jak to uvedl Tribunál v bodech 42 a 43 napadeného rozsudku, že zmocňovací ustanovení sporného nařízení výslovně uvádějí čl. 46 odst. 2 nařízení č. 267/2012 jako právní základ opravňující Radu k přijetí takových omezujících opatření, jako jsou opatření přijatá vůči společnosti NIOC.

18 Pokud jde o právní formu přijímaného aktu, je třeba uvést, že není nezbytně vyžadována při uvedení právního základu tohoto aktu. Jak správně uvedla Rada, četná ustanovení Smluv, která tvoří právní základy, neuvádějící formu právních aktů, které mohou být přijaty. Kromě toho článek 296 SFEU, podle kterého „[n]euvádějí-li Smlouvy druh aktu, který má být přijat, zvolí jej orgány pro jednotlivé případy v souladu s platnými postupy a se zásadou proporcionality“, výslovně uvádí případ, ve kterém ustanovení Smlouvy o FEU nestanoví formu aktů, které mohou být přijaty.

19 Z těchto skutečností vyplývá, že vzhledem k tomu, že zmocňovací ustanovení sporného nařízení jasně uvádějí právní základ opravňující Radu k přijetí omezujících opatření vůči osobě nebo subjektu, tedy čl. 46 odst. 2 nařízení č. 267/2012, nebylo nutné na rozdíl od toho, co tvrdí společnost NIOC, aby v tomto ustanovení byla uvedena právní forma aktů, které mohou být Radou na jeho základě přijaty, aby odkaz na uvedené ustanovení představoval dostatečné odůvodnění právního základu sporného nařízení. Z toho vyplývá, že se Tribunál v tomto směru nedopustil žádného pochybení.

20 První důvod kasačního opravného prostředku, který není opodstatněný, tak musí být zamítnut.

Ke druhému až pátému důvodu kasačního opravného prostředku, které vycházejí z neexistence právního základu sporného nařízení

Argumentace účastníků řízení

21 Společnost NIOC v rámci svého druhého důvodu kasačního opravného prostředku v zásadě tvrdí, že právním základem sporného nařízení měl být článek 215 SFEU. V rámci svého třetího až pátého důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí, a to podpůrně pro případ, že bude rozhodnuto, že použití čl. 291 odst. 2 SFEU může být použit jako základ pro přijetí individuálních omezujících opatření, že nebyly splněny podmínky vyžadované tímto ustanovením k tomu, aby čl. 46 odst. 2 nařízení č. 267/2012 mohl být právním základem sporného nařízení.

22 V rámci svého druhého důvodu kasačního opravného prostředku společnost NIOC zpochybňuje body 54 a 55 napadeného rozsudku, jakož i závěr Tribunálu uvedený v bodě 56 tohoto rozsudku, podle kterého Rada neměla v projednávané věci povinnost uplatnit postup stanovený v čl. 215 odst. 1 SFEU pro přijímání individuálních opatření ke zmrazení finančních prostředků, nýbrž byla oprávněna využít pravomocí sloužících k provedení čl. 23 odst. 2 a 3 nařízení č. 267/2012 v souladu s ustanoveními čl. 291 odst. 2 SFEU.

23 V první části tohoto druhého důvodu kasačního opravného prostředku společnost NIOC, která se opírá o bod 65 rozsudku Parlament v. Rada (C-130/10, EU:C:2012:472), podle kterého toto ustanovení má být právním základem omezujících opatření, tvrdí, že toto ustanovení představuje jediný možný právní základ pro přijetí individuálních omezujících opatření, jelikož stanoví postupu pro přijímání aktů, které taková opatření zavádějí. Jedná se podle NIOC o jediný právní základ stanovený v hlavě IV páté části Smlouvy o FEU týkající se omezujících opatření. Naproti tomu čl. 291 odst. 2 SFEU je uveden v šesté části uvedené Smlouvy, která upravuje obecná pravidla, která se nemají odchylovat od zvláštních norem stanovených v hlavě IV uvedené páté části.

24 V druhé části uvedeného důvodu kasačního opravného prostředku, společnost NIOC, která se opírá o bod 48 rozsudku Parlament v. Rada (C-130/10, EU:C:2012:472), podle něhož jsou postupy stanovené v článcích 75 SFEU a 215 SFEU neslučitelné, tvrdí, že je tomu stejně v případě postupů stanovených v článku 215 SFEU a čl. 291 odst. 2 SFEU. Posledně uvedené ustanovení nestanoví postup přijímání

těchto aktů, takže článek 215 SFEU nemůže čl. 291 odst. 2 nahradit. V každém případě, i kdyby tato dvě ustanovení Smlouvy o FEU byla považována za vzájemně zaměnitelná, vyplývaly by z toho dva odlišné režimy pro přijímání omezujících opatření, což by vedlo k nerovnosti mezi osobami dotčenými takovými opatřeními, která by nerespektovala zásadu rovného zacházení stanovenou v článku 20 Listiny základních práv Evropské unie.

25 Ve třetí části svého druhého důvodu kasačního opravného prostředku společnost NIOC na prvním místě tvrdí, že čl. 291 odst. 2 SFEU, jelikož stanoví výjimku ze základní příslušnosti stanovené v čl. 291 odst. 1 SFEU, musí být vykládán striktně. Podle čl. 291 odst. 2 SFEU musí být dotyčné unijní akty nezbytné pro stanovení jednotných podmínek provedení právně závazných aktů Unie, přičemž v projednávané věci tomu tak není, jelikož čl. 215 odst. 2 SFEU umožňuje přijetí prováděcích opatření. Společnost NIOC na druhém místě zpochybňuje tvrzení uvedené v bodě 55 napadeného rozsudku, podle kterého se postup, který je stanoven v článku 215 SFEU, může ukázat jako nevhodný pro přijetí prostých prováděcích opatření, kdežto čl. 291 odst. 2 SFEU odráží záměr autorů Smlouvy o FEU zavést účinnější prováděcí postup, který je přizpůsoben druhu prováděného opatření a schopnosti každého orgánu jednat. Podle společnosti NIOC subjektivní posouzení, která Tribunál v této souvislosti učinil, nemohou odůvodnit použití čl. 291 odst. 2 SFEU.

26 Svým třetím důvodem kasačního opravného prostředku společnost NIOC kritizuje body 74 až 83 napadeného rozsudku a závěr Tribunálu, že Rada použití tohoto odchylného postupu řádně odůvodnila.

27 První částí tohoto důvodu kasačního opravného prostředku společnost NIOC připomíná dva předpoklady uvedené v čl. 291 odst. 2 SFEU, podle kterých „[j]sou-li pro provedení právně závazných aktů Unie nezbytné jednotné podmínky, svěří tyto akty prováděcí pravomoci Komisi nebo ve zvláštních, řádně odůvodněných případech a v případech uvedených v článcích 24 a 26 Smlouvy o [EU] Radě. V projednávané věci není tvrzeno, že nařízení č. 267/2012 je dotčeno články 24 SFEU a 26 SFEU; ostatně rozhodnutí 2012/35 bylo přijato na základě článku 29 SEU. Společnost NIOC odkazuje na druhý z těchto předpokladů a na potřebu řádně odůvodnit existence zvláštního případu. V tomto ohledu zpochybňuje, že bylo třeba použít judikaturu týkající se odůvodnění aktů, kterou Tribunál připomněl v bodech 74 až 76 napadeného rozsudku. NIOC toho názoru, že Tribunál chybně konstatoval, že byl „náležitě odůvodněn“ důvod použití čl. 291 odst. 2 SFEU popsaný v bodě 77 uvedeného rozsudku jako důvod, který nebyl výslovně uveden, v bodě 80 uvedeného rozsudku jako důvod vyjádřený „stručným, ale srozumitelným“ způsobem či také v bodě 82 tamtéž jako „dostatečně srozumitelný“.

28 Společnost NIOC prostřednictvím druhé části svého třetího důvodu kasačního opravného prostředku zpochybňuje body 78 a 79 napadeného rozsudku, ve kterých Tribunál vyložil bod 28 odůvodnění nařízení č. 267/2012 a čl. 23 odst. 2 téhož nařízení jako ustanovení odůvodňující to, že omezující opatření spadají do prováděcí pravomoci Rady v souladu s čl. 291 odst. 2 SFEU. Podle navrhovatelky z těchto ustanovení takové odůvodnění nijak nevyplývá.

29 Společnost NIOC svým čtvrtým důvodem kasačního opravného prostředku tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 86 napadeného rozsudku rozhodl, že čl. 46 odst. 2 nařízení č. 267/2012 vyhrazuje Radě pravomoc provést ustanovení čl. 23 odst. 2 a 3 tohoto nařízení, což postačuje ke splnění povinnosti uvést odůvodnění, pokud jde o uvedení právního základu tohoto ustanovení, kterým je ustanovením čl. 291 odst. 2 SFEU. Navrhovatelka tvrdí, že čl. 46 odst. 2 nařízení č. 267/2012 neobsahuje žádný odkaz na článek 291 SFEU ani výraz „provedení“. Toto ustanovení uvedeného nařízení tak odkazuje na rozhodnutí Rady na základě čl. 215 odst. 2 SFEU. odst. 2 SFEU.

30 Společnost NIOC ve svém pátém důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení tím, že měl v bodě 87 napadeného rozsudku za to, že Rada neporušila povinnost uvést odůvodnění, když neuvedla čl. 291 odst. 2 SFEU mezi právními východisky nařízení č. 267/2012.

31 Rada argumentaci společnosti NIOC zpochybňuje.

32 Komise tvrdí, že článek 291 SFEU je správným právním základem.

Závěry Soudního dvora

33 Je třeba připomenout, že podle čl. 215 odst. 2 SFEU „[p]okud tak stanoví rozhodnutí přijaté podle hlavy V kapitoly 2 Smlouvy o Evropské unii, může Rada postupem uvedeným v odstavci 1 přijmout [o]mezující opatření vůči fyzickým nebo právnickým osobám a skupinám nebo nestátním subjektům“. Článek 215 odst. 1 SFEU stanoví postup, kterým Rada přijme kvalifikovanou většinou na společný návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečností politiku a Komise nezbytná opatření a o svém rozhodnutí uvědomí Parlament.

34 Jak uvedl Tribunál v bodě 54 napadeného rozsudku, z vlastního znění článku 215 SFEU vyplývá, že toto ustanovení nebrání tomu, aby nařízení přijaté na jeho základě svěřilo za podmínek stanovených v čl. 291 odst. 2 SFEU prováděcí pravomoci Komisi nebo Radě, existuje-li nezbytnost jednotných podmínek k provedení některých omezujících opatření upravených tímto nařízením. Z článku 215 SFEU zejména nevyplývá, že individuální omezující opatření přijímaná vůči fyzickým nebo právnickým osobám, skupinám nebo nestátním subjektům, musejí být přijata postupem upraveným v čl. 215 odst. 1 SFEU, a nemohou být přijata na základě čl. 291 odst. 2 SFEU.

35 Kromě toho žádné ustanovení Smlouvy o FEU nestanoví, že její šestá část, která se týká institucionálních a finančních ustanovení, není v oblasti omezujících opatřeních použitelná. Použití čl. 291 odst. 2 SFEU, podle kterého „[j]sou-li pro provedení právně závazných aktů Unie nezbytné jednotné podmínky, svěří tyto akty prováděcí pravomoci Komisi, nebo ve zvláštních, náležitě odůvodněných případech a případech uvedených v článcích 24 a 26 Smlouvy o Evropské unii Radě“, tak není vyloučeno, pokud byly podmínky stanovené v tomto ustanovení splněny.

36 Pokud jde o uvedené ustanovení, je třeba dodat, že z judikatury Soudního dvora vyplývá, že pojem „provedení“ zahrnuje současně vypracování prováděcích norem a použití norem na konkrétní případy prostřednictvím aktů s individuální působností“ (rozsudek Komise v. Rada, 16/88, EU:C:1989:397, bod 11).

37 Ve světle těchto vysvětlení je třeba v projednávané věci uvést, že nařízení č. 267/2012, jehož čl. 46 odst. 2 sloužil jako základ pro přijetí sporného nařízení, byl přijat k nezbytnému provedení rozhodnutí 2012/35, kterým se mění rozhodnutí 2010/413 o omezujících opatřeních vůči osobám nebo subjektům uvedeným v přílohách I a II posledně uvedeného rozhodnutí, v rámci Smlouvy o FEU.

38 Toto nařízení, které představuje právně závazný akt ve smyslu čl. 291 odst. 2 SFEU, stanoví obecná kritéria, kterými se musí řídit zápis osob nebo subjektů na jeden ze seznamů osob nebo subjektů, na které se musí vztahovat omezujících opatření, obsažených v přílohách VIII a IX uvedeného nařízení s přihlédnutím ke změnám provedeným rozhodnutím 2012/35 v obecných kritériích zápisu, která jsou uvedena v rozhodnutí 2010/413, jež zejména spočívaly v doplnění kritéria týkajícího se poskytování podpory íránské vládě.

39 V tomto kontextu, z důvodu zápisu společnosti NIOC na seznam uvedený v příloze II rozhodnutí 2010/413 sporným rozhodnutím, provedlo sporné nařízení v rámci Smlouvy o FEU zápis tohoto subjektu na seznam uvedený v příloze IX nařízení č. 267/2012, přičemž posledně uvedený zápis mohl

vycházet již z výše uvedeného kritéria poskytování podpory íránské vládě, a to nezávisle na později provedených změnách obecných kritérií zápisu uvedených v nařízení č. 267/2012 v návaznosti na změnu obecných kritérií uvedených v rozhodnutí 2010/413 provedenou sporným rozhodnutím, jak správně uvedl Tribunál v bodě 132 napadeného rozsudku, kterýžto bod nebyl kritizován společností NIOC v jejím kasačním opravném prostředku.

40 Tím sporné nařízení vůči společnosti NIOC uplatnilo zvláštní použití obecného kritéria zápisu vycházejícího z poskytování podpory íránské vládě, které mělo za cíl zajistit v rámci Smlouvy o FEU, aby podřízení společnosti NIOC omezujícím opatřením vyžadovaným situací v Íránu bylo provedeno v celé Evropské unii jednotně.

41 Tribunál měl tedy v bodě 56 napadeného nařízení právem za to, že využití prováděcí pravomoci založené na čl. 291 odst. 2 SFEU bylo v projednávané věci možné.

42 Z toho vyplývá, že první a třetí část druhého důvodu kasačního opravného prostředku nejsou opodstatněné.

43 Pokud jde o další argumenty společnosti NIOC rozvedené v rámci druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku, je třeba konstatovat zaprvé, že bod 48 rozsudku Parlament v. Rada (C-130/10, EU:C:2012:472) není v projednávané věci relevantní, jelikož uvedený rozsudek se týká působnosti článků 75 SFEU a 215 SFEU, a nikoliv článku 215 a čl. 291 odst. 2 SFEU jako v projednávané věci.

44 Zadruhé, pokud jde o údajné porušení zásady rovného zacházení vyplývající z rozdílu v režimech přijímání omezujících opatření, podle kterého je osoba určena ustanovením založeným na čl. 215 odst. 2 SFEU nebo přijetím prováděcího nařízení založeného na čl. 291 odst. 2 SFEU, je třeba uvést, že s ohledem na jeho významný negativní dopad na svobody a základní práva dotyčné osoby nebo subjektu (v tomto smyslu viz rozsudky Kadi a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 358, jakož i Komise v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 132), jakýkoliv zápis na seznam osob nebo subjektů, na které se vztahují taková omezující opatření, ať již jsou založena na článku 215 SFEU nebo na čl. 291 odst. 2 SFEU, poskytuje této osobě nebo tomuto subjektu z důvodu, že se ve vztahu k nim jeví jako individuální rozhodnutí, přístup k unijnímu soudu v souladu s čl. 263 čtvrtým pododstavcem SFEU, (v tomto smyslu viz rozsudek Gbagbo a další v. Rada, C-478/11 P až C-482/11 P, EU:C:2013:258, bod 57), a to zejména za účelem ověření souladu tohoto individuálního rozhodnutí s obecnými kritérii zápisu stanovenými v základním aktu.

45 Rozdíl, který existuje mezi postupem podle článku 215 SFEU a postupem podle čl. 291 odst. 2 SFEU, odráží v oblasti omezujících opatření vůli zavést rozdělení mezi základním aktem a prováděcím aktem na základě objektivních kritérií. V tomto kontextu požadavek stanovený v čl. 215 odst. 1 SFEU týkající se společného návrhu vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Komise představuje inherentní podmínku postupu stanoveného tímto ustanovením, a nikoliv procesní záruku, která by měla být obecně přiznána každé osobě nebo subjektu, které jsou zapsány na seznam omezujících opatření, a to bez ohledu na to, na jakém základě byl zápis proveden. Skutečnost, že v rámci výkonu prováděcí pravomoci založené na čl. 291 odst. 2 SFEU není přijetí omezujících opatření – na rozdíl od toho, oč se jedná v rámci postupu stanoveného v čl. 215 odst. 1 SFEU – podřízeno předložení takového společného návrhu, tudíž nemůže být považována za porušení zásady rovného zacházení v oblasti zápisu na takový seznam.

46 Z toho vyplývá, že druhá část druhého důvodu kasačního opravného prostředku není opodstatněná. Tento důvod tedy musí být zamítnut v plném rozsahu.

47 Nyní je v odpověď na třetí až pátý důvod kasačního opravného prostředku třeba zkoumat, zda přijetí sporného nařízení spadá do jedné z kategorií, pro které si Rada může vyhradit pravomoc k provedení právně závazného aktu podle čl. 291 odst. 2 SFEU.

48 Jak vyplývá z bodu 59 napadeného rozsudku, Rada se pro odůvodnění prováděcí pravomoci, kterou si vyhradila v čl. 46 odst. 2 nařízení č. 167/2012, opírala výlučně o skutečnost, že se v projednávané věci jedná o „náležitě odůvodněný případ“. Nijak se nedovolávala existence případu stanoveného v článcích 24 SEU a 26 SEU.

49 Pokud jde o případ prováděcí pravomoci, kterou si Rada může „ve zvláštních, náležitě odůvodněných případech“ vyhradit, uvedený v čl. 291 odst. 2 SFEU, je třeba připomenout, že Soudní dvůr vyložil čl. 145 třetí odrážku Smlouvy o EHS, který odpovídá čl. 291 odst. 2 SFEU v tom smyslu, že Rada musí rozhodnutí, kterým si vyhrazuje výkon prováděcích pravomocí zevrubně zdůvodnit (rozsudek Komise v. Rada, 16/88, EU:C:1989:397, bod 10).

50 Článek 202 třetí odrážka ES, který nahradil čl. 145 třetí odrážku Smlouvy o ES, byla rovněž vyložen v rozsudcích Komise v. Rada (C-257/01, EU:C:2005:25, bod 51) a Parlament v. Rada (C-133/06, EU:C:2008:257, bod 47), ve kterých Soudní dvůr uvedl, že Rada je povinna v závislosti na povaze a obsahu základního aktu, který má být proveden nebo změněn, řádně odůvodnit výjimku z pravidla, podle něhož v systému uvedené Smlouvy, je-li třeba přijmout na úrovni Společenství opatření k provedení základního aktu, přísluší výkon této pravomoci zpravidla Komisi.

51 V projednávané věci je třeba konstatovat, že Rada článkem 45 nařízení č. 267/2012 svěřila Radě široké pravomoci týkající se především změny příloh II až VII tohoto nařízení, jež obsahují seznamy zboží, technologií, zařízení nebo kovů, na které se vztahují ustanovení uvedeného nařízení. Naproti tomu si Rada článkem 46 nařízení č. 267/2012 vyhradila pravomoc pro provedení změn příloh VIII a IX tohoto nařízení, tedy seznamů fyzických nebo právnických osob, subjektů či orgánů zapsaných na seznam – pokud jde o přílohu VIII uvedeného nařízení – v návaznosti na jejich určení Radou bezpečnosti Organizace spojených národu, a pokud jde o přílohu IX, z důvodu omezujícího opatření přijatého autonomně Unií.

52 Ze srovnání mezi těmito opatřeními vyplývá, že Rada vyhradila pravomoc pro přijetí nejcitlivějších z těchto opatření, tedy zařazení určení, o nichž rozhodla Rada bezpečnosti, do nařízení přijatého na základě Smlouvy o FEU, a použití opatření uvedených v čl. 23 odst. 1 a 3 nařízení š. 267/2012, v rozsahu, v němž mají obzvláště významný dopad na dotyčné fyzické nebo právnické osoby, subjekty či orgány.

53 Jak již bylo uvedeno v bodě 44 tohoto rozsudku, tato určení navzdory jejich cíli, tedy vyvinutí tlaku na Íránskou islámskou republiku, aby ukončila jaderné činnosti, které představují riziko šíření jaderných zbraní, a vývoj nosičů jaderných zbraní, zahrnující zmrazení finančních prostředků osob nebo subjektů, totiž mají závažný negativní dopad na tato základní práva a svobody těchto osob a subjektů, související se značným narušením pracovního i rodinného života dotyčné osoby z důvodu omezení výkonu jejího práva na vlastnictví, a dále, pokud jde o subjekty, na narušení, kterým mohou být vystaveny jejich činnosti, zejména hospodářské (v tomto smyslu viz rozsudky Kadi a Al Barakaat International Foundation v. Rada a Komise, C-402/05 P a C-415/05 P, EU:C:2008:461, bod 358, jakož i Komise a další v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 132).

54 Toto přiznání prováděcí pravomoci Radě může být rovněž odůvodněno skutečností, že právě tento orgán přijímá rozhodnutí v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky, kterými jsou fyzické nebo právnické osoby, subjekty či orgány zapisovány na seznam osob a subjektů, na které se má uplatnit zmrazení finančních prostředků. Taková rozhodnutí přitom mohou být v Unii provedena především finančními podniky usazenými v Unii, pouze pokud po nich následuje přijetí nařízení v rámci Smlouvy o FEU.

55 Kromě toho, i když jsou důvody zápisu osoby v rozhodnutí přijatých v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky změněny, aby zohlednily vyjádření a důkazy případně předložené Radě touto osobou, tato změna musí být rovněž provedena v nařízení přijatém v rámci Smlouvy o FEU; v opačném případě by zachování neopraveného odůvodnění při přezkumu zápisu mohlo odůvodnit zpochybnění legality tohoto nařízení.

56 Tribunál tedy v bodě 69 napadeného rozsudku rozhodl, aniž se dopustil nesprávného právního posouzení, že Rada si mohla legitimně vyhradit ohledně čl. 23 odst. 2 a 3 nařízení č. 267/2012 prováděcí pravomoc s cílem zajistit soudržnost postupu přijímání opatření ke zmrazení finančních prostředků, jakož i závěry příslušného orgánu v rámci rozhodnutí 2010/413 a nařízení č. 267/2012, a to jak při původním zápisu jména osoby nebo subjektu na dotčené seznamy, tak při přezkumu tohoto zápisu příslušným orgánem, a to zejména s ohledem na vyjádření a důkazy případně předložené dotyčnou osobou.

57 Koordinace přijímání rozhodnutí v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky a opatření přijímaných na základě Smlouvy o FEU je o to důležitější, že přijetí omezujících opatření vůči fyzickým, právnickým osobám, subjektům nebo organizacím musí nastat v krátké době, ať již ke splnění rezoluce Rady bezpečnosti, nebo k co nejrychlejšímu zajištění žádoucího účinku nových autonomních zápisů, o kterých bylo rozhodnuto v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky. V tomto ohledu je třeba uvést, že rozhodnutí přijatá v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky a sporné prováděcí nařízení týkající se zápisu společnosti NIOC, byla v souladu s praxí Rady přijata téhož dne.

58 Tyto potřeby soudržnosti, koordinace a rychlosti při přijímání požadovaných aktů vyžadují, aby opatření k zápisu přijatá na základě Smlouvy o FEU souběžně s opatřeními k zápisu přijatými v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky, byla považována za zvláštní případy ve smyslu čl. 291 odst. 2 SFEU. Jak uvedl Tribunál v bodě 72 napadeného rozsudku, Soudní dvůr již v rozsudku Rada v. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft (C-348/12 P, EU:C:2013:776, bod 109) zamítl důvod kasačního opravného prostředku vycházející z nepříslušnosti Rady pro přijetí opatření o zmrazení finančních prostředků vůči společnosti Manufacturing Support & Procurement Kala Naft Co., Teheran, která byla stanovena zejména rozhodnutím 2010/413 na základě článku 29 SEU, prováděcím nařízením založeným na čl. 291 odst. 2 SFEU, přičemž uvedl, že toto ustanovení Smlouvy o FEU Radě přiznává pravomoc pro přijetí sporných opatření.

59 Z toho vyplývá, že Tribunál – aniž se dopustil nesprávného právního posouzení – dospěl v bodě 73 napadeného rozsudku k závěru, že Rada mohla mít rozumně za to, že dotčená opatření týkající se zmrazení finančních prostředků má zvláštní povahu, která ospravedlňuje, že si Rada v čl. 46 odst. 2 nařízení č. 267/2012 vyhradila prováděcí pravomoc.

60 Pokud jde o podmínku týkající se odůvodnění přiznání prováděcí pravomoci Radě, Tribunál – aniž se dopustil nesprávného právního posouzení – v bodech 74 až 76 napadeného rozsudku odkázal na judikaturu týkající se povinnosti uvést odůvodnění, která je stanovena v článku 296 SFEU. Soudní dvůr totiž již judikoval, že Rada je povinna v závislosti na povaze a obsahu základního aktu, který má být proveden nebo změněn, řádně odůvodnit výjimku z pravidla, podle něhož zpravidla výkon prováděcí pravomoci přísluší Komisi (rozsudky Parlament v. Rada, C-133/06, EU:C:2008:257, bod 47, jakož i Parlament a Rada, C-124/13 a C-125/13, EU:C:2015:790, bod 53).

61 V této souvislosti je třeba konstatovat, že rozhodnutí a nařízení týkající se omezujících opatření vůči Íránské islámské republice jsou sledem aktů, které byly často měněny a často nahrazovány s cílem zlepšit jasnost a výklad. Některá ustanovení jsou však ve všech rozhodnutích a nařízeních podobná.

62 Jak uvedl generální advokát v bodě 83 a následujících svého stanoviska, přiznání prováděcí pravomoci Radě bylo zakotveno již v čl. 15 odst. 2 nařízení (ES) č. 423/2007 o omezujících opatřeních vůči Íránu (Úř. věst. L 103, s. 1), a v čl. 36 odst. 2 nařízení Rady (EU) č. 961/2010 ze dne 25. října 2010

o omezujících opatřeních vůči Íránu a o zrušení nařízení (ES) č. 423/2007 (Úř. věst. L 281, s. 1). Tato dvě ustanovení byla zdůvodněna bodem 6 odůvodnění nařízení č. 423/2007 a bodem 15 odůvodnění nařízení č. 961/2010. Posledně uvedený bod odůvodnění uvádí, že „[p]ravomoc změnit seznamy uvedené v přílohách VII a VIII tohoto nařízení by měla vykonávat Rada vzhledem ke konkrétnímu ohrožení mezinárodního míru a bezpečnosti, které Írán představuje, jak vyplývá z prohlubujícího se znepokojení ohledně jaderného programu této země, jak zdůraznila Evropská rada dne 17. června 2010, a v zájmu zajištění souladu s postupem pro změny a přezkum příloh I a II rozhodnutí 2010/413/SZBP.“

63 Z těchto skutečností vyplývá, že přiznání prováděcí pravomoci Radě byla odůvodněna v nařízeních, které předcházela nařízení č. 267/2012, a to soudržností vyžadovanou mezi určením osob a subjektů, o nichž bylo rozhodnuto v rámci společné bezpečnostní a zahraniční politiky, a opatřeními přijatými na základě Smlouvy o FEU.

64 Vzhledem k tomu, že v projednávané věci – s ohledem na ustanovení vyhrazující prováděcí pravomoci Radě a na její odůvodnění v nařízeních, která předcházela nařízení č. 267/2012 – může být existence této pravomoci Rady považována za součást kontextu, ve kterém byl dotčený akt přijat, a může být považována za náležitě odůvodněnou ve smyslu čl. 291 odst. 2 SFEU. První část třetího důvodu kasačního opravného prostředku tedy není opodstatněná.

65 Vzhledem k tomu, že toto odůvodnění podporuje odůvodnění Tribunálu uvedené v bodech 78 a 79 napadeného rozsudku, je třeba konstatovat, že ani druhá část třetího důvodu kasačního opravného prostředku není opodstatněná.

66 Pokud jde o neuvedení čl. 291 odst. 2 SFEU za účelem odůvodnění přiznání pravomoci, jež je obsahem v čl. 46 odst. 2 nařízení č. 267/2012, je třeba připomenout, že neuvedení odkazu na konkrétní ustanovení Smlouvy o FEU nemůže představovat podstatnou vadu, pokud může být právní základ aktu určen na základě jiných prvků tohoto aktu (rozsudek Komise v. Rada, C-370/07, EU:C:2009:590, bod 56). Jak přitom právem uvedl Tribunál v bodech 85 a 86 napadeného rozsudku, i když čl. 291 odst. 2 SFEU není uveden jako právní základ přiznání prováděcí pravomoci uvedené v čl. 46 odst. 2 nařízení č. 267/2012, ustanovení tohoto nařízení přesto umožňují pochopit, že si Rada tuto pravomoc vyhradila na základě podmínek stanovených v uvedeném čl. 291 odst. 2 SFEU. Z toho vyplývá, že čtvrtý a pátý důvod kasačního opravného prostředku jsou neopodstatněné.

67 Ze všech výše uvedených skutečností vyplývá, že druhý až pátý důvod kasačního opravného prostředku jsou neopodstatněné a musí být zamítnuty.

K šestému důvodu kasačního opravného prostředku, vycházejícímu z protiprávnosti právního kritéria dovozeného z poskytování podpory íránské vládě

Argumentace účastníků řízení

68 Společnost NIOC svým šestým důvodem kasačního opravného prostředku zpochybňuje bod 109 a následující napadeného rozsudku. Tribunál těmito body zamítl námitku týkající se protiprávnosti právního kritéria dovozeného z poskytování podpory íránské vládě uvedené v čl. 20 odst. 1 písm. c) rozhodnutí 2010/413 ve znění rozhodnutí 2012/635, jakož i v čl. 23 odst. 2 písm. d) nařízení č. 267/2012 (dále jen „sporné kritérium“) a na kterém se zakládá zápis společnosti NIOC na dotčené seznamy. Společnost NIOC tvrdí, že toto kritérium, jelikož se vztahuje na „další osoby, subjekty nebo orgány, které poskytují íránské vládě podporu, například materiální, logistickou či finanční pomoc, nebo subjekty, které jsou jimi vlastněny nebo ovládány, nebo osoby a subjekty s nimi spojené“, je v rozporu s hodnotami svobody a právního státu, které jsou zakotveny v článku 2 SEU, s nimiž musí být podle článků 21 SEU a 23 SEU rozhodnutí přijatá v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky v souladu. Sporné kritérium přiznává Radě výjimečnou a bezpodmínečnou pravomoc, která

umožňuje ukládat sankce osobám a subjektům, které poskytují – především finanční – podporu íránské vládě, aniž se účastní dotčeného jaderného programu. Mezi nimi může být i íránský daňový poplatník nebo úředník, či dokonce advokát zapsaný v advokátní komoře členského státu Unie obhajující některé íránské veřejnoprávní subjekty před Tribunálem.

69 Tento důvod kasačního opravného prostředku se skládá ze tří částí.

70 První částí uvedeného důvodu kasačního opravného prostředku společnost NIOC tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 115 napadeného rozsudku rozhodl, že posuzovací pravomoc daná Radě sporným kritériem není ani svévolná, ani diskreční, a v bodě 123 uvedeného rozsudku, že „sporné kritérium omezuje posuzovací Rady tím, že zavádí objektivní kritéria a zaručuje míru předvídatelnosti požadovanou unijním právem“.

71 Společnost NIOC tvrdí, že Tribunál chybně vyložil sporné kritérium, když v bodě 119 napadeného rozsudku rozhodl, že se toto kritérium „netýká jakékoli formy podpory íránské vládě, nýbrž forem podpory, které svým kvantitativním nebo kvalitativním významem přispívají k vyvíjení íránských jaderných aktivit“. Podle navrhovatelky není formulace týkající se „kvantitativního nebo kvalitativního významu“ uvedena v nařízení č. 267/2012 a představuje jeho „přeformulování“ Tribunálem před tím, než konstatoval soulad uvedeného kritéria s požadavky předvídatelnosti, jasnosti a jednoznačnosti.

72 Společnost NIOC rovněž tvrdí, že Tribunál v bodech 118 a 120 napadeného rozsudku „zatajil“ výraz „zejména“, ačkoliv tento výraz jasně znamená, že výčet druhů podpory uvedený v textu, tedy pomoc finanční, logistická nebo materiální“, má ryze demonstrativní povahu.

73 Společnost NIOC z toho dovozuje, že výklad sporného kritéria použitý Tribunálem je chybný a že toto kritérium nesplňuje podmínky předvídatelnosti a dostatečné jasnosti a přesnosti, která jsou požadována unijním právem, jelikož neumožňuje určit osoby, na které se mohou vztahovat omezující opatření.

74 Ve druhé částí šestého důvodu kasačního opravného prostředku společnost NIOC tvrdí, že Tribunál tím, že „přeformuloval“ sporné kritérium, porušil právo na obhajobu, jelikož uvedená společnost nemohla napadnout omezující opatření, kterým byla postižena, jakožto opatření, které nebylo v souladu s takovým kritériem, jako je „přeformulované“ kritérium, jež bylo neznámé jak jí, tak Radě.

75 Společnost NIOC v třetí části tohoto důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí, že body 119 a 140 napadeného rozsudku jsou stiženy vadou spočívající v tom, že si vzájemně odporují. Tribunál v tomto bodě 119 konstatoval, že se sporné kritérium týká „forem podpory, které svým kvantitativním nebo kvalitativním významem přispívají k vyvíjení íránských jaderných aktivit“, zatímco v uvedeném bodě 140 se toto kritérium týká „jakékoli podpory, která sice nemá žádnou přímou ani nepřímou vazbu na šíření jaderných zbraní, avšak je způsobilá toto šíření podporovat kvůli svému kvantitativnímu či kvalitativnímu významu tím, že jsou íránské vládě poskytovány materiální, finanční či logistické zdroje nebo prostředky, které jí umožní v těchto činnostech souvisejících se šířením jaderných zbraní pokračovat“. Podle navrhovatelky však podpora postrádající – byť nepřímou – souvislost s vývojem šíření jaderných zbraní současně nemůže takovému vývoji napomáhat. Nesoudržnost existující mezi bodem 119 a bodem 140 napadeného rozsudku představuje podle NIOC vadu odůvodnění tohoto rozsudku.

76 Rada podporovaná Komisí argumenty společnosti NIOC zpochybňuje.

Závěry Soudního dvora

77 Úvodem je třeba připomenout, že unijnímu zákonodárci, jak již judikoval Soudní dvůr, je třeba přiznat širokou posuzovací pravomoc v oblastech, které z jeho strany předpokládají rozhodnutí politické, ekonomické a sociální povahy a v jejichž rámci má provést komplexní posouzení. Z toho Soudní dvůr

dovodil, že legalita takového opatření může být zpochybněna pouze zjevnou nepřiměřeností takového opatření ve vztahu k cíli, který hodlá příslušný orgán sledovat (rozsudky Sison v. Rada, C-266/05 P, EU:C:2007:75, bod 33, a Rada v. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, bod 120).

78 Podle ustálené judikatury Soudního dvora nařízení, které stanoví omezující opatření musí být vykládáno nejen ve světle rozhodnutí přijatého v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky podle čl. 215 odst. 2 SFEU, nýbrž rovněž v historickém kontextu právní úpravy přijaté Unií, jejíž součástí je toto nařízení (v tomto smyslu viz rozsudek Rada v. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, bod 75, jakož i usnesení Georgias a další v. Rada a Komise, C-545/14 P, EU:C:2015:791, bod 33). Stejně je tomu v případě rozhodnutí přijatého v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky, které musí být vykládáno s ohledem na svůj kontext.

79 Tribunál tak v bodě 118 napadeného rozsudku právem uvedl, že sporné kritérium je součástí právního rámce, který je jasně vymezen cíli sledovanými právními předpisy upravujícími omezující opatření přijatá vůči Íránu, a že zejména bod 13 odůvodnění rozhodnutí 2012/35, kterým bylo toto kritérium vloženo do čl. 20 odst. 1 rozhodnutí 2010/413, výslovně stanoví, že zmrazení finančních prostředků se musí vztahovat na osoby a subjekty „poskytující íránské vládě podporu, která jí umožňuje provádět jaderné činnosti potenciálně ohrožující nešíření nebo vedoucí k vývoji nosičů jaderných zbraní, a především na osoby a subjekty poskytující íránské vládě finanční, logistickou či materiální pomoc“. Stejně tak správně konstatoval, že čl. 23 odst. 2 písm. d) nařízení č. 267/2012 rovněž uvádí, že tato podpora může být „materiální, logistická nebo finanční“.

80 Tribunál z toho v bodech 119 a 120 napadeného rozsudku dovodil, že cíl sledovaný změnou sporného kritéria spočíval v rozšíření kritéria pro určení osob a subjektů tak, aby byly postiženy vlastní činnosti dotyčné osoby nebo dotyčného subjektu, které sice jako takové nemají přímou či nepřímou souvislost s šířením jaderných zbraní, avšak mohou napomáhat je podporovat poskytováním zdrojů nebo nástrojů materiálního, finančního nebo logistického charakteru íránské vládě, které jí umožňují šířit jaderné zbraně.

81 Tento výraz je potvrzen vývojem právní úpravy posuzované ve světle dokumentů Rady. V tomto ohledu je třeba připomenout, že v dvacátém sedmém bodě odůvodnění rezoluce 1929 Rada bezpečnosti uvedla „možnou souvislost mezi příjmy Íránu plynoucími z jeho energetického odvětví a financováním íránských jaderných činností představujících riziko šíření jaderných zbraní“, přičemž tato souvislost byla uvedena v bodě 5 napadeného rozsudku. Evropská rada za účelem zohlednění této skutečnosti v prohlášení připojeném k jejím závěrům ze dne 17. června 2010 vyzvala Radu „Zahraniční věci“, aby na příštím zasedání přijala opatření provádějící opatření stanovená v rezoluci 1929; tato výzva vedla k přijetí opatření týkajících se zejména ropného průmyslu, a to jak v rozhodnutí 2010/413, tak v nařízení č. 961/2010.

82 Vzhledem k tomu, že se ukázalo, že tato opatření jsou nedostatečná pro ukončení nebo zpomalení jaderného programu uskutečňovaného Íránskou islámskou republikou, Evropská rada ve svých závěrech ze dne 9. prosince 2011 rozhodla o rozšíření působnosti omezujících opatření přijatých Unií, jak zdůrazňuje bod 6 odůvodnění rozhodnutí 2012/35. Rada Evropské unie v bodě 3 svých závěrů týkajících se Íránu ze dne 23. ledna 2012 zdůraznila skutečnost, že omezující opatření přijatá téhož dne mají za cíl narušení financování íránského jaderného programu íránskou vládou a nejsou zacílena na íránský lid.

83 Právě tento cíl Tribunál zohlednil, když v bodě 119 napadeného rozsudku uvedl, že sporné kritérium míří na formy podpory poskytované íránské vládě, které svým kvantitativním nebo kvalitativním významem přispívají k uskutečňování íránských jaderných činností. Tím však Tribunál nijak „nepřeformuloval“ uvedené kritérium, nýbrž ho vyložil ve světle cílů sledovaných Radou, které vyplývají z vývoje mezinárodní a unijní právní úpravy týkající se Íránské islámské republiky.

84 Kromě toho je třeba konstatovat, že na rozdíl od toho, co tvrdí společnost NIOC, Tribunál nezkreslil sporné kritérium tím, že pominul výraz „zejména“ ve vymezení tohoto kritéria v bodě 118 a 120 napadeného rozsudku. Jak totiž uvedla Rada, Tribunál v tomto bodě 118 použil výraz „především“, který je rovnocenný výrazu „zejména“. Tribunál rovněž v poslední větě uvedeného bodu 118 uvedl, že dotyčná podpora „může“ být materiální, logistická, nebo finanční, což značí, že se sporné kritérium může týkat i dalších forem podpory.

85 Stejně tak, ačkoli společnost NIOC ve třetí části šestého důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí opak, Tribunál odůvodnění svého rozsudku nezatížil vadou spočívající ve vnitřní rozporuplnosti, když v bodě 119 vysvětlil, že se sporné kritérium týká „forem podpory, které svým kvantitativním nebo kvalitativním významem přispívají k vyvíjení íránských jaderných aktivit“, kdežto v bodě 140 tohoto rozsudku zdůraznil, že se toto kritérium týká „jakékoli podpory, která sice nemá žádnou přímou ani nepřímou vazbu na šíření jaderných zbraní, avšak je způsobilá toto šíření podporovat díky svému kvantitativnímu či kvalitativnímu významu tím, že jsou íránské vládě poskytovány materiální, finanční či logistické zdroje nebo prostředky, které jí umožní v těchto činnostech souvisejících se šířením jaderných zbraní pokračovat“.

86 Tribunál v bodě 119 napadeného rozsudku vyložil kritérium zavedené rozhodnutím 2012/35 a nařízením č. 267/2012. Naproti tomu v bodě 140 uvedeného rozsudku Tribunál vysvětlil, jak zavedení sporného kritéria vytvořilo vazbu mezi poskytováním podpory íránské vládě a provozováním činností v souvislosti s šířením jaderných zbraní a materiálu. Tento bod 140 v tomto ohledu netrpí nedostatkem jasnosti, který by bránil tomu, aby byl snadno srozumitelný, a to s ohledem na kontext, do kterého je zasazen.

87 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že společnost NIOC svým šestým důvodem kasačního opravného prostředku neprokázala, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení v tom, jakým způsobem vyložil sporné kritérium v odpověď na třetí žalobní důvod, který mu byl předložen, jenž vychází z protiprávnosti čl. 20 odst. 1 písm. c) rozhodnutí 2010/413 a čl. 23 odst. 2 písm. d) nařízení č. 267/2012. Šestý důvod kasačního opravného prostředku, který tedy není opodstatněný, musí být zamítnut.

88 Vzhledem k tomu, že všechny důvody kasačního opravného prostředku byly zamítnuty, je třeba kasační opravný prostředek zamítnout.

K nákladům řízení

89 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora rozhodne Soudní dvůr o nákladech řízení, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný.

90 Podle čl. 138 odst. 1 téhož jednacího řádu, který se použije na základě čl. 184 odst. 1 téhož řádu na řízení o kasačním opravném prostředku, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

91 Vzhledem k tomu, že Rada požadovala náhradu nákladů řízení ve svém návrhu a společnost NIOC byla ve sporu neúspěšná, je namístě uložit jí náhradu nákladů řízení.

92 Podle čl. 140 odst. 1 jednacího řádu, který se na základě jeho čl. 184 odst. 1 použije na řízení o kasačním opravném prostředku, ponese Komise vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) Kasační opravný prostředek se zamítá.

2) National Iranian Oil Company ponese vedle vlastních nákladů řízení náklady řízení vynaložené Radou Evropské unie.

3) Evropská komise ponese vlastní náklady řízení.

Podpisy.